

Veselības ministrija

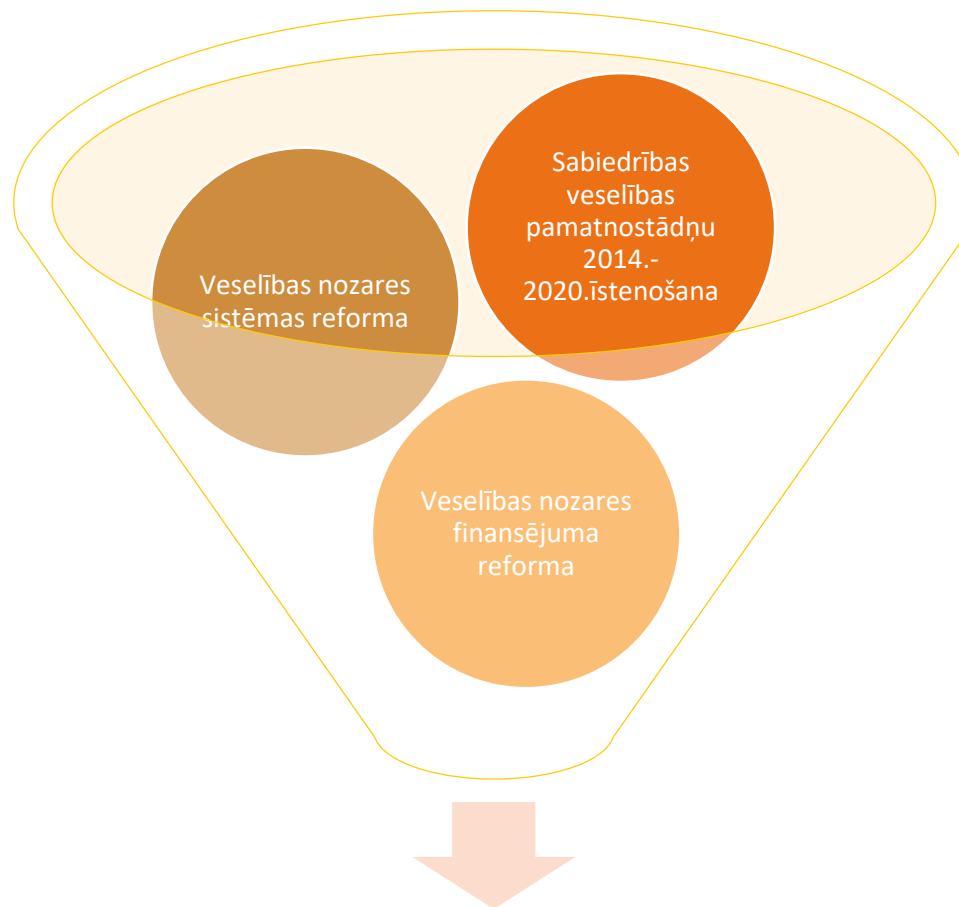
Veselības aprūpes sistēmas reforma

2017.gada 22.marts

Veselības ministrija

Veselības nozares reformas

Reforma veselības aprūpes sistēmā, nodrošinot visiem Latvijas iedzīvotājiem vienlīdzīgi pieejamus no valsts budžeta līdzekļiem apmaksātus kvalitatīvus veselības aprūpes pakalpojumus, palielinot vidējo veselīgi nodzīvoto mūža gadu skaitu

Veselības ministrija

Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam

N.p. k.	Budžets /gadam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Kopā:
1	Papildus definētais budžeta pieaugums Veselības nozarei ik gadu, milj. eiro	105.67	98.96	163.23	160.75	69.84	68.58	667.03
2	Reālais budžeta pieaugums, milj. eiro	24.25	40.41	22.56	66.27	36.27	-148.10	41.66
3	Radītais deficīts mērķu sasniegšanai, milj.eiro	-81.42	-58.55	-140.67	-94.48	-33.57	-216.68	-625.37

Veselības ministrija

Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.– 2020. gadam

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Pieaugums (2014-2020)
Pamatnostādnēs plānotais	725 011 792	830 677 792	929 639 792	1 092 866 792	1 253 616 792	1 323 456 792	1 392 032 792	667 021 000
VM budžets*	736 752 032	760 997 050	801 403 143	823 967 509	890 240 882	926 513 238	778 410 765	41 658 733
Likumā apstiprinātais budžets**	725 011 792	751 967 203	770 767 371	786 166 470	778 640 882	778 413 238	778 410 765	53 398 973

*-2014.-2016. faktiskā izpilde
2017.-apstiprinātais budžets (marts)
2018.-2019. ar EK atkāpi
2020. - bāze

**2018.-2020.g. budžeta
bāze

Veselības ministrija

Veselības aprūpes reformas atkāpe (2018.gads indikatīvi papildus 2017.gada atkāpei)

	2017	2018
Kopā	34 324 450	77 275 550
Onkoloģisko slimību programma	12 262 260	21 805 010
Infekcijas slimību izplatības mazināšana	5 462 883	19 906 000
Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība	16 599 307	20 113 017
Sirds/asinsvadu programma	0	15 451 524

Veselības ministrija

Kāpēc nepieciešama veselības aprūpes reforma?

Veselības aprūpes pieejamība - vienlīdzīga, skaidri saprotama un ar vienādiem kvalitātes nosacījumiem

Nozares caurspīdīguma un efektivitātes uzlabošana - resursu precīzs izlietojums un sadalījums, saprotams naudas devējam un pakalpojuma saņēmējam

Pašvaldību lomas definēšana

Nozares finansējums – nozare tiek finansēta no vispārējā valsts budžeta, finansējuma avoti un pieaugums saistīts ar FM vispārējo nodokļu politiku (MK lēmums)

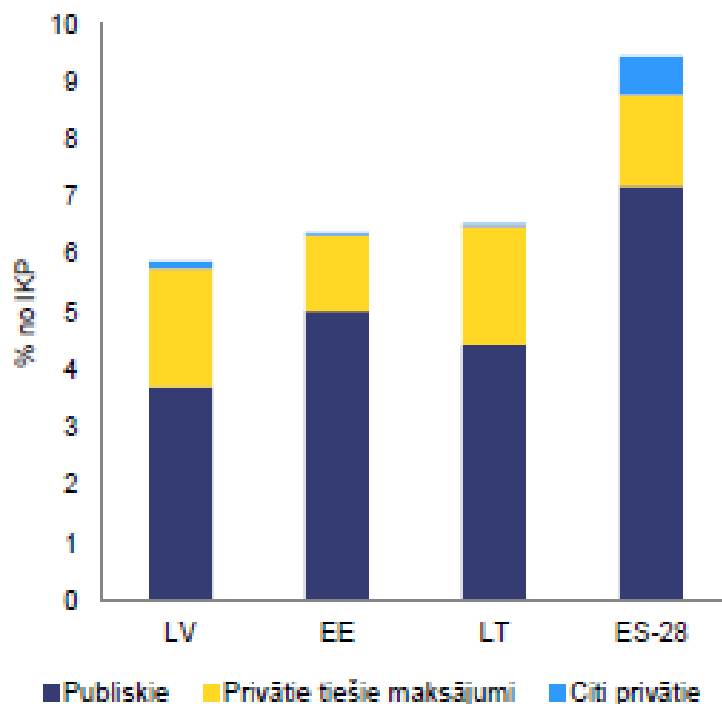

Veselības ministrija

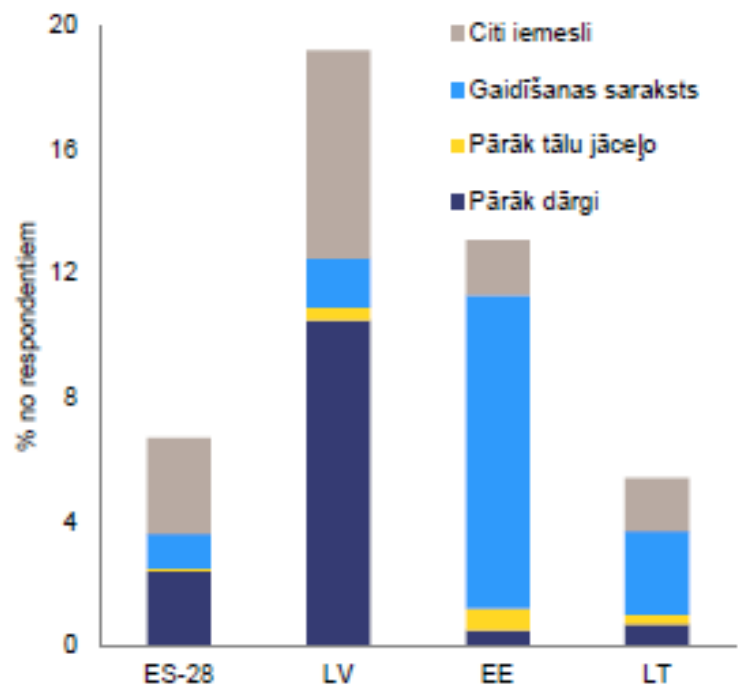
Šobrīd..

Iedzīvotāju norādītās neapmierinātās vajadzības pēc veselības pārbaudes, aptaujas dati, 2014

Izdevumi veselības aprūpei, 2014

Avots: Pasaules Veselības organizācija

Avots: Eurostat.

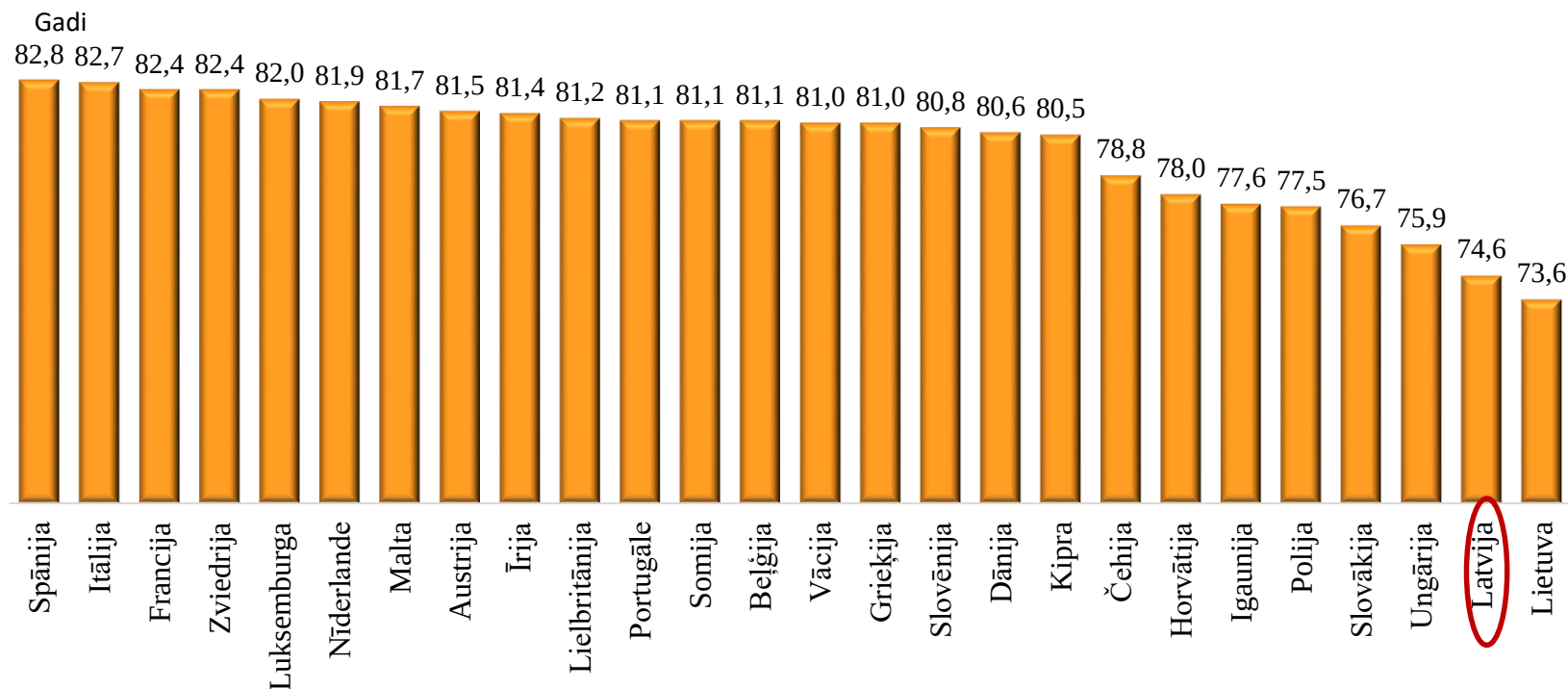
Veselības ministrija

Pašreizējā situācija

Veselības ministrija

Jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums ES

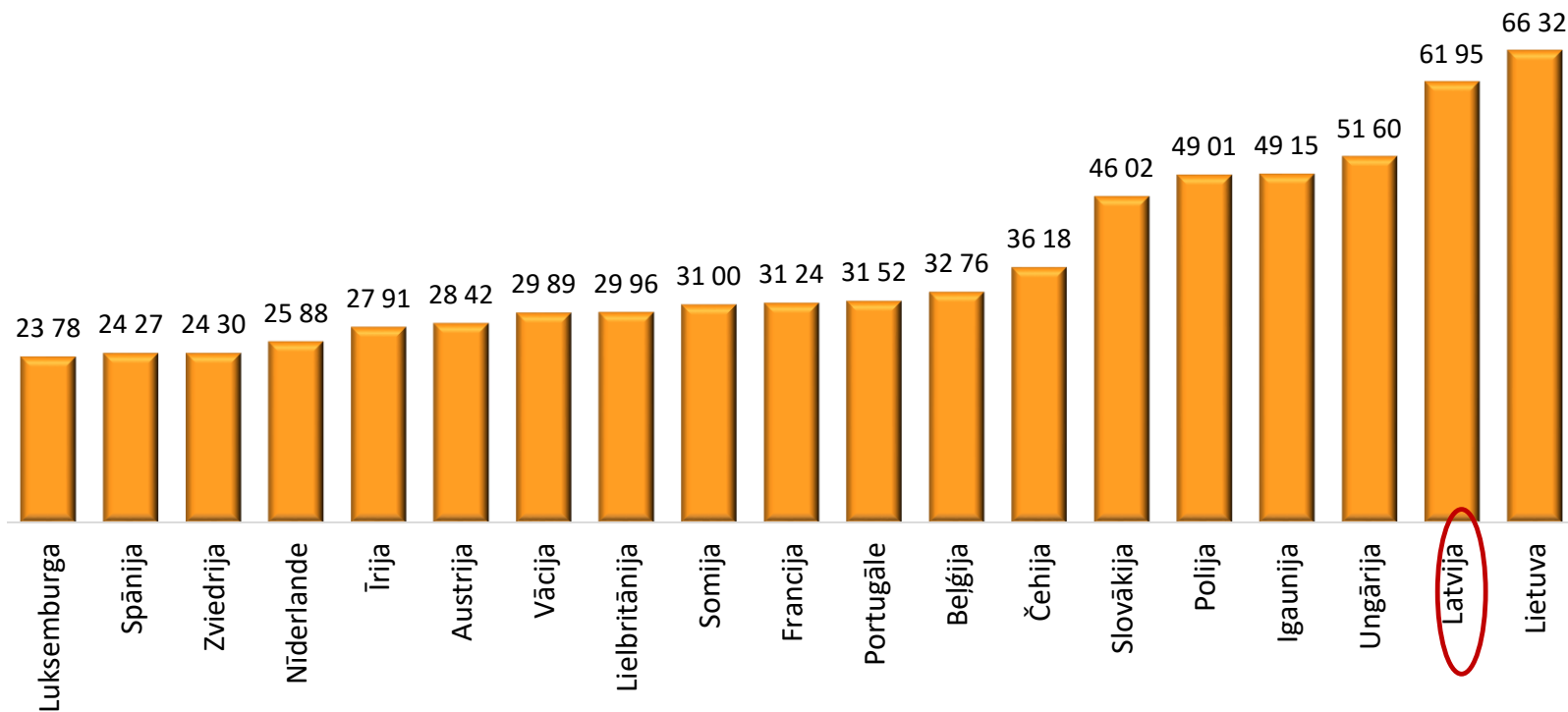
Avots: WHO, World Health Statistics 2016: Monitoring health for the SDGs, 2015

Veselības ministrija

Potenciāli zaudētie mūža gadi

(līdz 69 gadu vecumam
uz 100 000 iedzīvotāju)

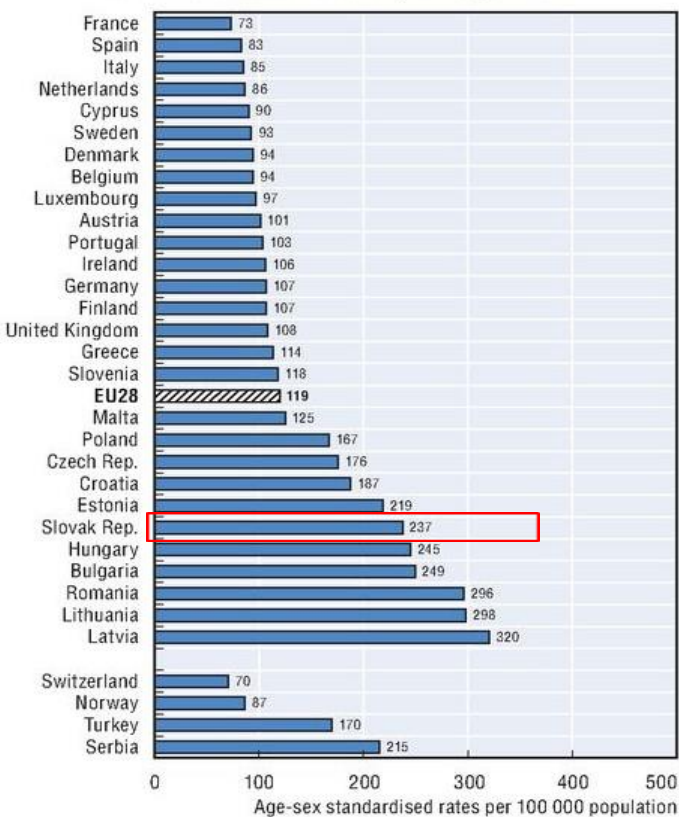
Avots: OECD, 015

Veselības ministrija

Koriģējamā/izbēgamā nāve

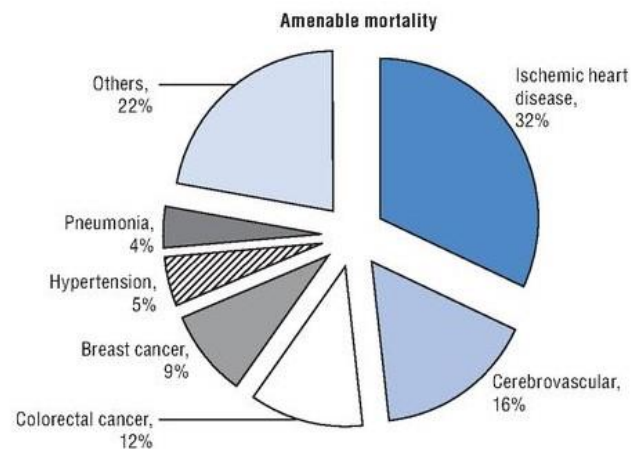
Koriģējamā/izbēgama nāve (amenable mortality) (2013)

Source: Eurostat Database.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933429376>

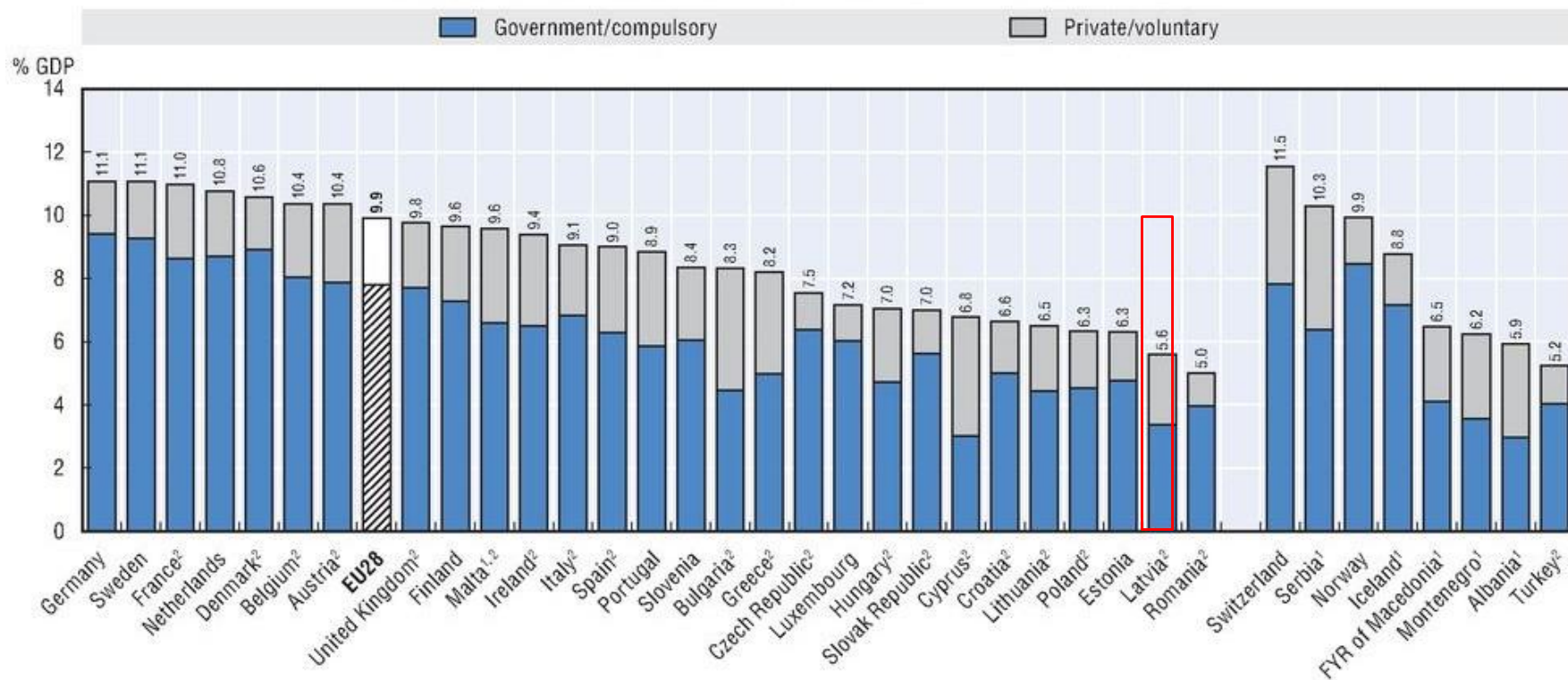
Koriģējamās/izbēgamās nāves galvenie cēloņi ES (2013)

Veselības ministrija

Finansējums veselības nozarei, % no (IKP) (2015)

1. Includes investments.

2. OECD estimate.

Source: OECD Health Statistics 2016; Eurostat Database; WHO, Global Health Expenditure Database.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933429258>

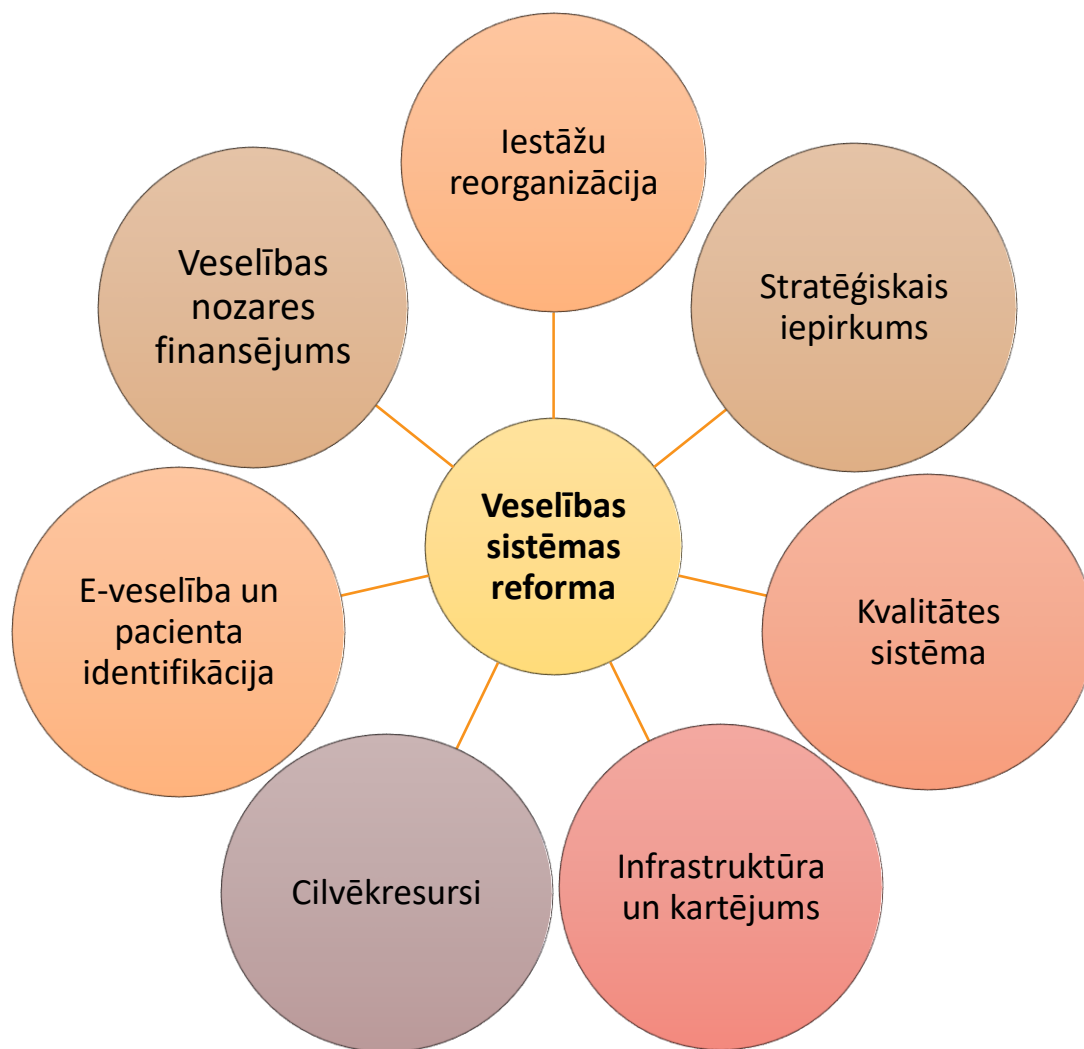
Veselības ministrija

Reformas ietvars

Veselības ministrija

Veselības aprūpes sistēmas reformas virzieni

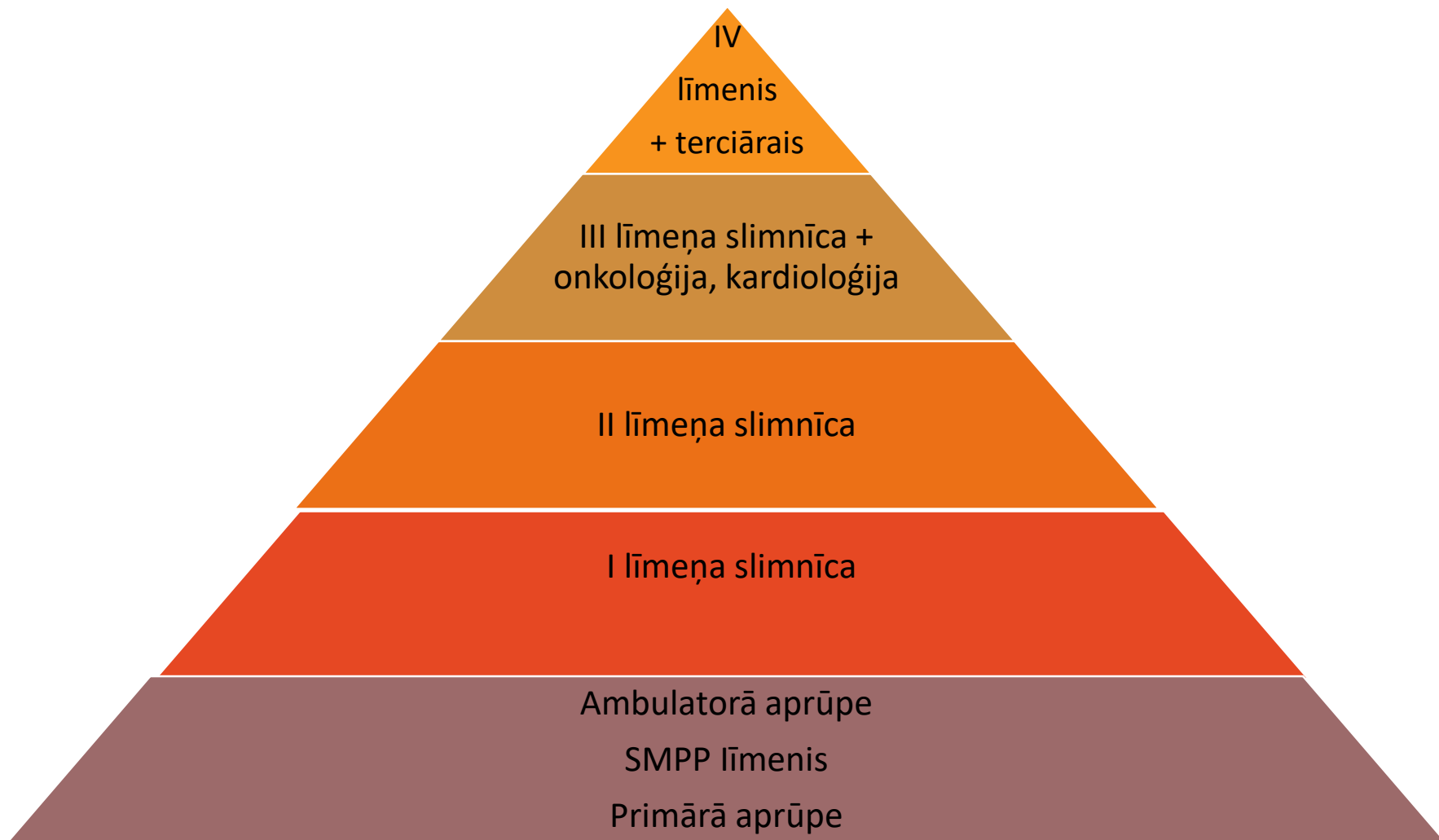
Veselības ministrija

Infrastruktūra un kartējums

Veselības ministrija

Veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju modelis

Veselības ministrija

Primārā aprūpe – “*ideālās*” ģimenes ārsta prakses modelis

1500 reģistrēto pacientu

PVA komanda

- ārsts, 2 māsas/ārsta palīgi.
- vairākām PVA praksēm piesaistīti: vecmāte, pediatrs, fizioterapeits u.c.

PVA kopprakšu attīstīšana

- pieejamība darbdienų vakaros un brīvdienās
- efektīva aizvietošana
- telefonkonsultācijas
- daļēji pārņemtas dežūrārstu funkcijas
- cieša sadarbība ar citiem speciālistiem (sociālo dienestu u.c.)

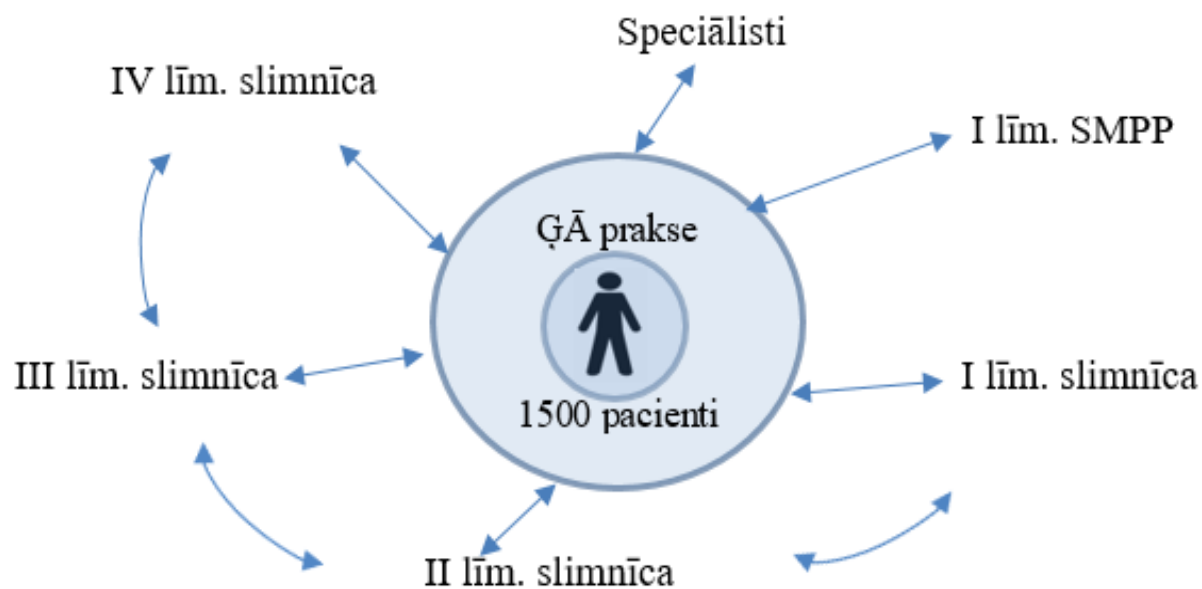
Telpas atbilst labas prakses vadlīnijām

- pacientu uzgaidāmā telpa
- pacientu reģistrācijas telpa (vai vieta), ievērojot privātumu
- pacientu pieņemšanas telpa
- atsevišķa (nodalīta) telpa māsai/ārsta palīgam
- manipulāciju telpa
- ievēroti vides pieejamības principi

Veselības ministrija

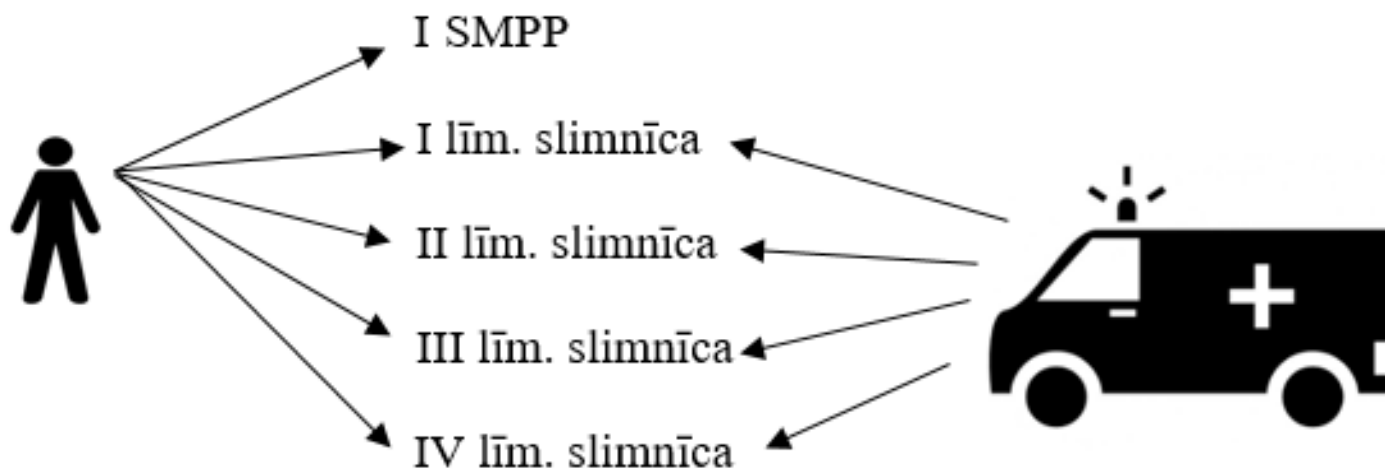
Slimnīcu un primārās aprūpes sadarbības modelis

Veselības ministrija

Neatliekamās un akūtās palīdzības nodrošināšana

Veselības ministrija

Ārstniecības iestāžu sadarbības teritorijas

Veselības ministrija

Cilvēkresursi

Veselības ministrija

Plānotais ārstniecības personu skaits sadalījumā pa profesijām

Profesija	Ārstniecības personu skaits (2016)*	Vecāku par 65 gadiem, skaits (2016)	Tuvākajā laikā sasniegs pensijas vecumu, skaits (2016)	Indikatīvais absolventu skaits (2016)**	Ārstniecības personu skaits (-pensionāri, + absolventi) (2022)	Rekomendējamo ārstniecības personu skaits (2025)	Korekcija pret 2022.gadu
Ārsta pamatspecialitātes	6515	1048	1117	820	4950	5923	-973
Zobārsts	1540	200	225	111	1226	1540	-314
Māsa	8791	582	1158	936****	7987	11 038	- 3051
Vecmāte	448	31	72	134	479	534.1	-55.1
Ārsta palīgs	1882	87	199	698	2294	2606	-312
Māsas palīgs	2230	138	512	210	1790	3498.4	-1708.4

Veselības ministrija

Reformas soļi cilvēkresursu jomā

- Uzskaites un analīzes pilnveidošana
- Rezidentūras plānošana pilna laika slodzēm
- Atalgojuma pieaugums
- Piesaiste reģioniem un tālākizglītība (ES fondi)
- Ārstu profesijas standarta aktualizācija
- Māsas un vecmātes profesijas kartes izstrāde
- Pāreja no funkcionālā modeļa uz pacientu grupu aprūpi pa aprūpes līmeņiem

Veselības ministrija

Stratēģiskais iepirkums

Veselības ministrija

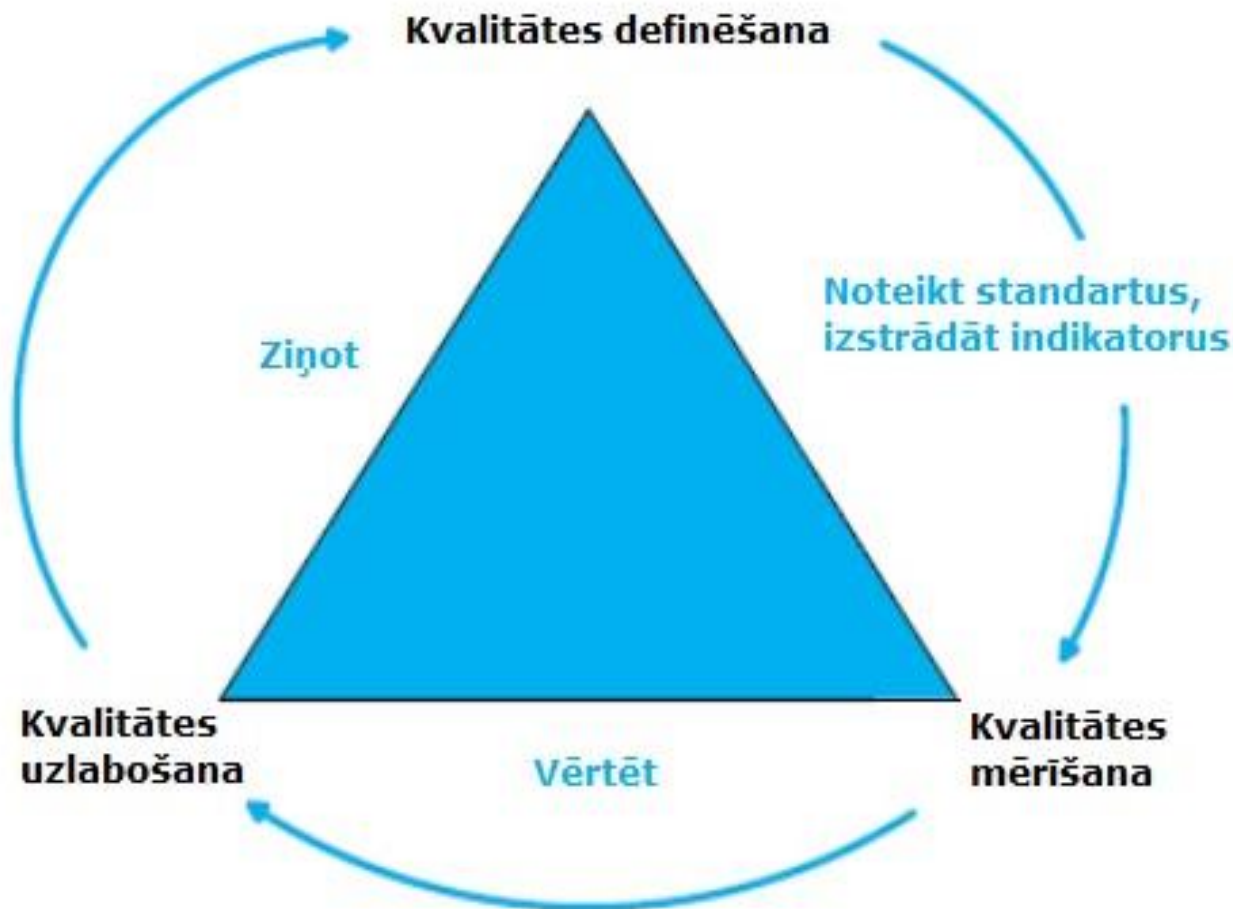
Stratēģiskais iepirkums - valsts maksā tikai par kvalitatīvu, rezultatīvu, izmaksu efektīvu veselības aprūpes pakalpojumu

- izveidot/pilnveidot katra iepērkamā pakalpojuma kvalitātes kritērijus
- noteikt kritēriju aprēķina metodoloģiju, rādītāju pieņemamās robežvērtības
- uzsākt kritēriju mērījumus un monitoringu, nodrošināt atgriezenisko saiti pakalpojumu sniedzējiem
- izveidot pakalpojumu finansēšanas izmaksu efektivitātes izvērtēšanas metodiku
- pārskatīt/precizēt pakalpojuma teritoriālās pieejamības nodrošināšanas pieeju
- nodrošināt vienlīdzīgu pieeju pakalpojumu sniedzēju atlasē
- pārstrādāt līguma slēgšanas un apmaksas nosacījumus

Veselības ministrija

Kvalitātes nodrošināšanas cikls

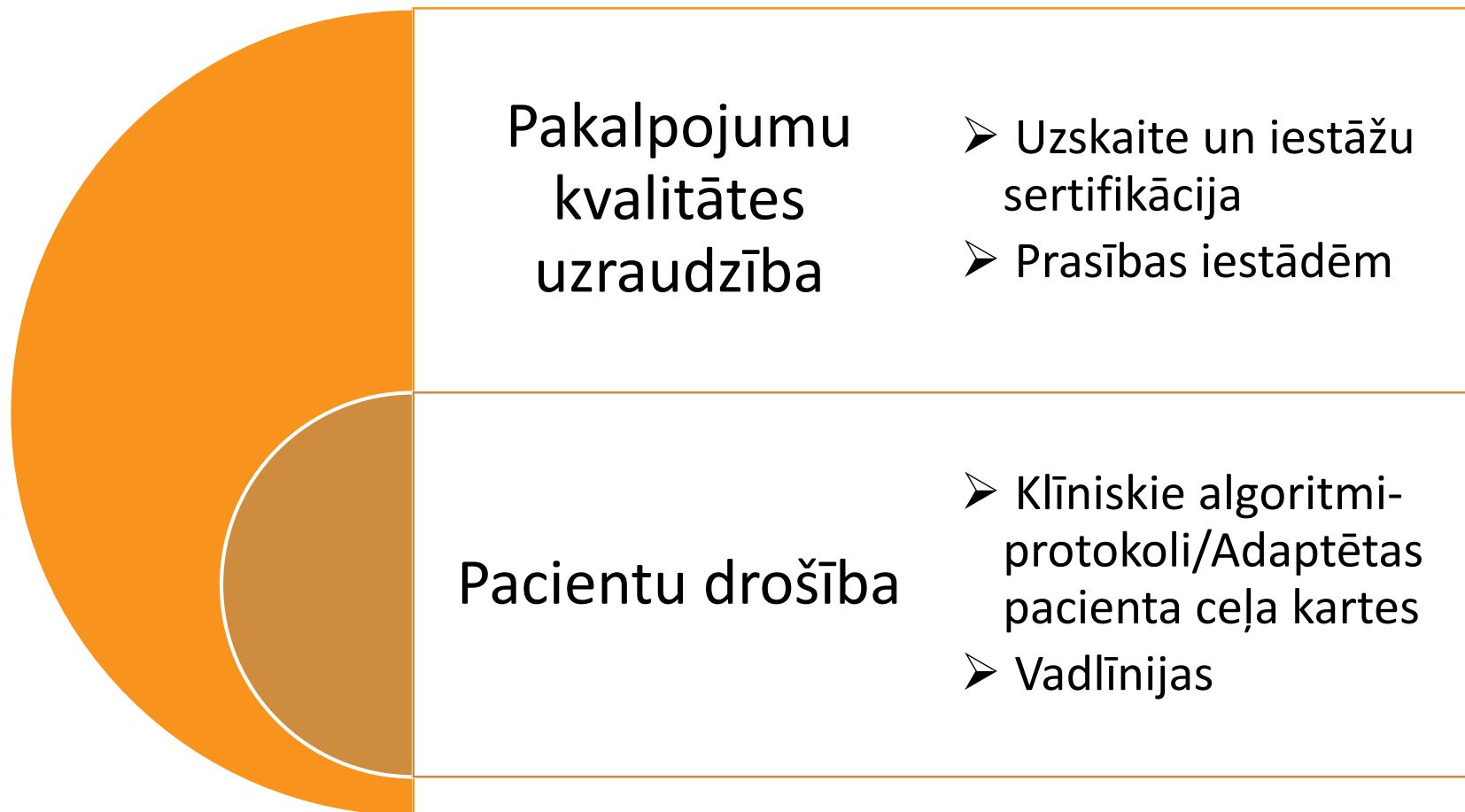
Veselības ministrija

Kvalitātes sistēma

Veselības ministrija

Veselības aprūpes kvalitātes sistēma

Veselības ministrija

e-veselības loma

Veselības ministrija

E-veselības loma

E-veselības ieviešana:

- uzlabo informācijas apriti, datu apjomu, kvalitāti un pieejamību
- uzlabo pacienta un ārstniecības personu informētību par pacienta veselības stāvokli
- uzlabo kontroles iespējas, kas ļauj pamanīt un uzlabot gan ārstēšanās kvalitāti, gan tajā izmantoto resursu efektivitāti

Veselības ministrija

Padotības iestāžu reorganizācija

Veselības ministrija

Iestāžu pārvaldība

VM padotības iestāžu reorganizācijas stratēģija

- atbalsts kvalitātes jautājumu risināšana
- pilnveidota ārstniecības iestāžu uzraudzība
- klīnisko algoritmu un pacientu aprūpes ceļu izstrāde
- atbalsta funkciju pakāpeniska centralizācija
- centralizēta iepirkumu organizēšana slimnīcās

Pārvaldības uzlabošana, nodrošinot valsts līdzdalību sistēmiski svarīgajās ārstniecības iestādēs

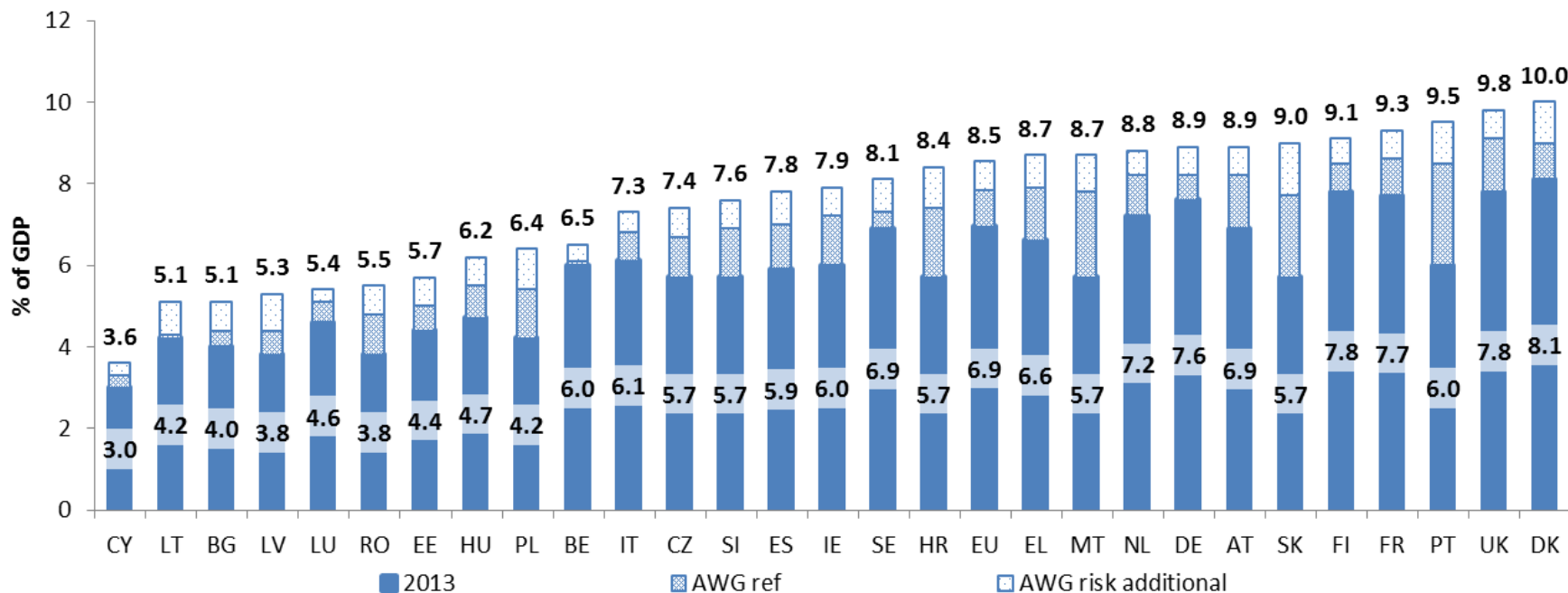
Veselības ministrija

Veselības nozares finansējums

Veselības ministrija

Valsts budžeta prognozētie izdevumi veselībai 2013-2060

Metodika:

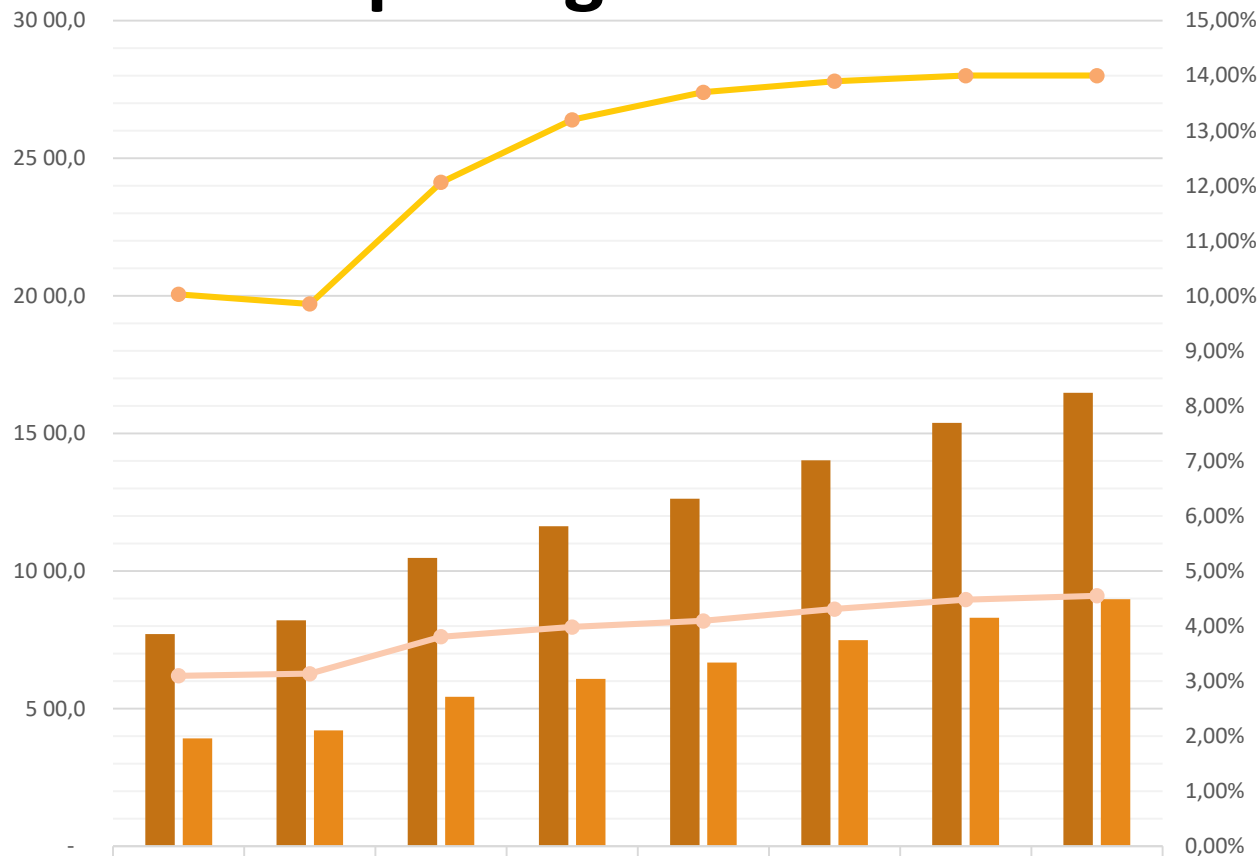
- Plānotais vidējais palielinājums par 0,9 procentpunktiem populācijas novecošanās ietekmē
- Plānotais vidēji palielinājums par 1,6 procentpunktiem pamatā tehnoloģiju attīstības ietekmē

Avots: EC, Age-related fiscal sustainability challenges: A horizontal assessment framework for pension, health care, long-term care policies for the 2016 European Semester, 2015

Veselības ministrija

PVO rekomendācijas budžeta pieaugumam

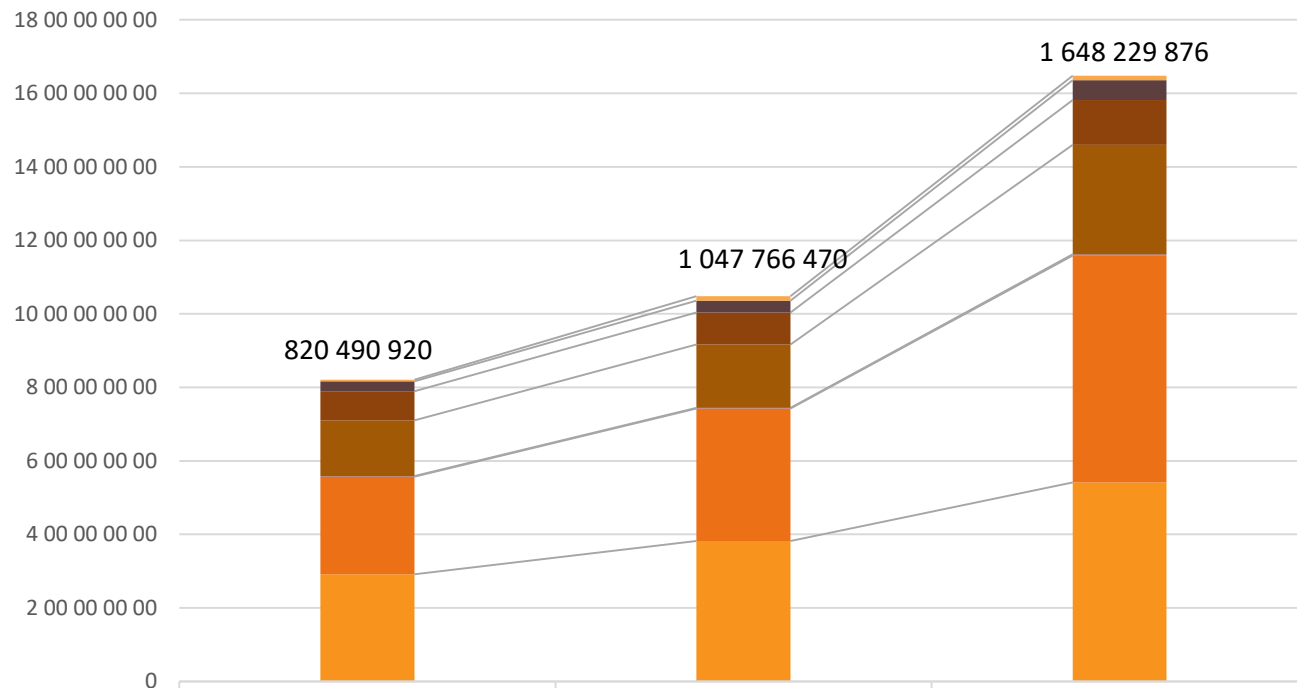

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VM budžets, miljoni euro	7 70,6	8 20,5	10 47,8	11 62,3	12 62,7	14 02,1	15 38,1	16 48,2
VM budžets uz 1 iedzīvotāju, euro	391	421	543	608	668	749	830	898
VM budžets % no valsts konsolidētā budžeta	10,03%	9,85%	12,06%	13,20%	13,70%	13,90%	14,00%	14,00%
VM budžets % no IKP	3,10%	3,14%	3,81%	3,98%	4,09%	4,31%	4,48%	4,55%

Veselības ministrija

VM plāns veselības nozares valsts budžeta finansējuma palielināšanai (milj. eiro)

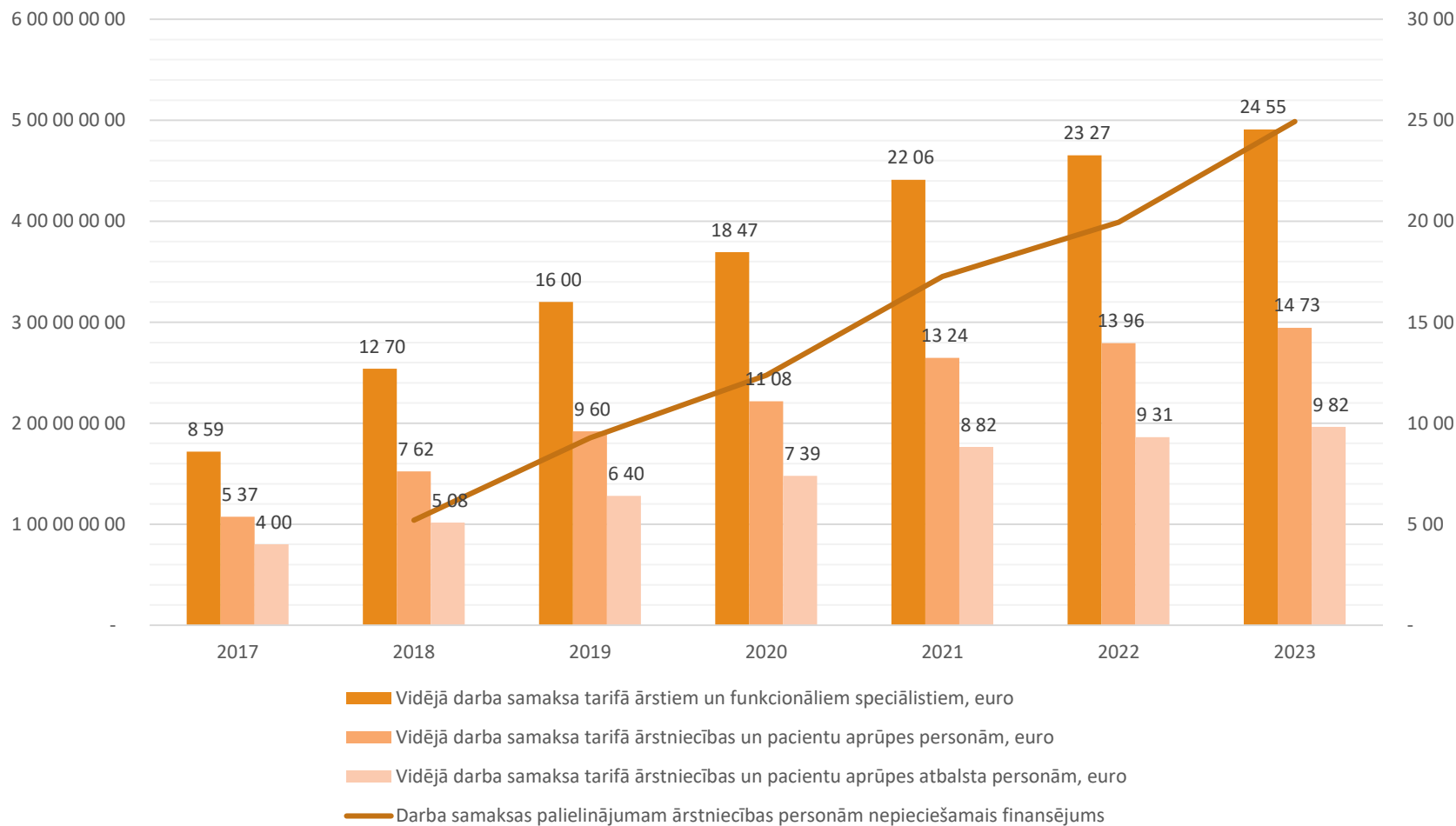

	2017	2018	2023
Starptautiskās saistības	3 90 16 09	12 10 50 07	12 10 50 07
Medicīnas izglītība	27 26 16 26	32 17 32 89	54 64 94 17
VM funkciju nodrošināšana (NMPD, NVD, VADC, SPKC, VI utt.)	79 09 57 61	86 86 08 42	1 21 14 38 65
Medikamenti (kompensējamie un centralizētie)	1 51 06 18 76	1 72 02 07 05	2 97 94 85 47
Ārstniecības riska fonda darbības nodrošināšana	1 94 86 11	1 94 86 11	4 10 61 13
Stacionārā veselības aprūpe	2 65 95 88 20	3 60 94 50 81	6 17 02 18 10
Ambulatorā veselības aprūpe	2 91 26 26 17	3 81 71 29 35	5 41 25 51 17

Veselības ministrija

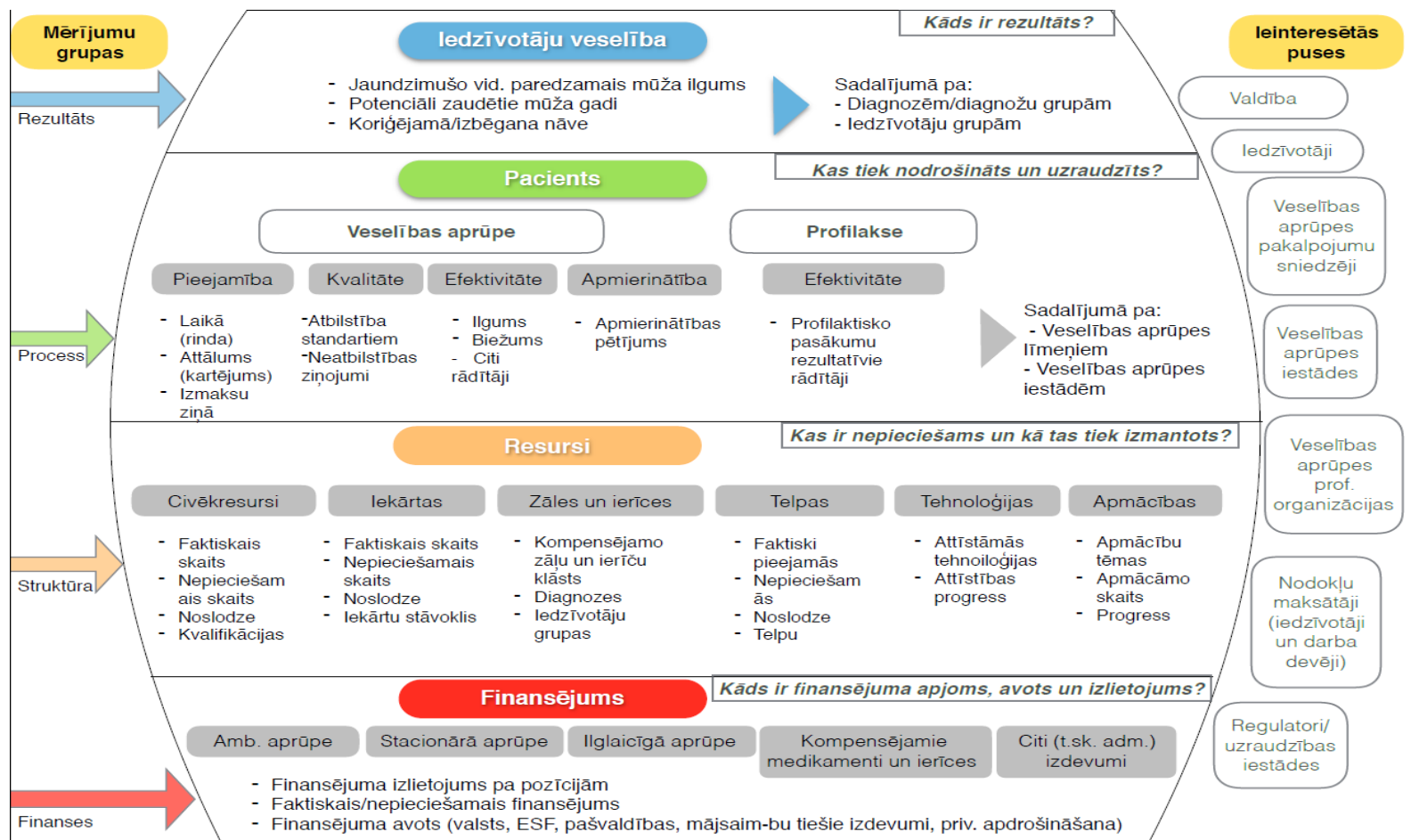
Plāns atalgojuma palielināšanai

Veselības ministrija

Veselības aprūpes reformas snieguma rādītāju karte

Veselības ministrija

Galvenie snieguma rādītāji

Snieguma rādītāji	Bāzes vērtība	ES valstu vidējie rādītāji attiecīgajā gadā	Plānotā vērtība (2023)
Jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums (gados)	Sievietēm 79,4 (2014)	Sievietēm 83,6 (2014)	Sievietēm 80
	Vīriešiem 69,1 (2014)	Vīriešiem 78,1 (2014)	Vīriešiem 72
Potenciāli zaudētie mūža gadi	88 191 (2015)	Dati nav salīdzināmi	75 023
Koriģējama/izbēgama nāve (amenable mortality) uz 100 000 iedz.	320 (2013)	119 (2013)	200

Pakārtotie snieguma rādītāji

Veselības ministrija	Bāzes vērtība	ES valstu vidējie rādītāji attiecīgajā gadā	Plānotā vērtība (2023)
Snieguma rādītāji			
Perinatālā mirstība no 1000 dzimušajiem	4,84 (2014)	4,10 (2014)	4,10
Mātes mirstība uz 100 000 dzīvi dzimušajiem	13,8 (2014)	4,72 (2014)	5,0
30 dienu mirstība stacionārā akūts miokarda infarkts uz 100 stacionēšanas gadījumiem	15,4 (2013) 13,4 (2015)	7,5 (2013)	10,4
30 dienu mirstība stacionārā išēmisks infarkts uz 100 stacionēšanas gadījumiem	18 (2013) 18,3 (2015)	9,4 (2013)	15,4
30 dienu mirstība stacionārā hemorāģisks infarkts uz 100 stacionēšanās gadījumiem	34,7 (2015)	24,3 (2013)	28,5
Standartizētā mirstība sievietēm no krūts ļaundabīga audzēja uz 100 000 iedz.	23,42 (2014)	21,65 (2014)	22,0
Standartizētā mirstība sievietēm no dzemdes kakla ļaundabīga audzēja uz 100 000 iedz.	7,56 (2014)	3,05 (2014)	5,4

Veselības ministrija

leguvums pacientam (procesa rādītāji)

Snieguma rādītāji	Bāzes vērtība	ES valstu vidējie rādītāji attiecīgajā gadā	Plānotā vērtība (2023)
Pieejamība pie speciālista (dienās)	Endokrinologs-241 Gastroenterologs- 185 Ginekologs - 123 Neirologs-155; Oftalmologs- 221 Urologs - 97	Dati nav pieejami	90 dienas
Mājsaimniecību tiešo maksājumu īpatsvars no kopējiem izdevumiem par veselības aprūpes pakalpojumiem, (%)	38,8 % (2013)	16,51% (2013)	26%
Pieejamības laiks neatliekamā (visaugstākā, augstākā prioritāte) situācijā	25 min. lauku teritorijā - 82,6% (2016) 15 min. pilsētā – 89,4% (2016)	Nav datu	84% 90%
Klīnisko kompetenču attīstība: izstrādāti pacientu aprūpes ceļi (skaits)	2	Dati nav pieejami	86
Klīnisko kompetenču attīstība: izstrādāti klīniskie algoritmi (skaits)	0	Dati nav pieejami	109
Stacionēšana pie hroniskām slimībām uz 100 000 iedz. - astma un HOPS	257 (2013) 341,2 (2015)	219 (2013)	190
Iedzīvotāju īpatsvars, kas savu veselību vērtē kā labu vai ļoti labu	45%	67%	57%

Veselības ministrija

Resursu (struktūras rādītāji)

Snieguma rādītāji	Bāzes vērtība	ES valstu vidējie rādītāji attiecīgajā gadā	Plānotā vērtība (2023)
Gultu skaits uz iedz. 100 000 (Avots: PVO, Health for all)	565,71 (aSDx2014)	521,62 (2014)	520
Praktizējošu ārstu skaits uz 100 000 iedz. (Avots: PVO, Health for all)	321,6 (2014)	349,58 (2014)	322
Praktizējošu māsu skaits uz 100 000 iedz. (Avots: PVO, Health for all)	482,45 (2014)	846,45 (2014)	600
Māsu ārstu attiecība (Avots: Health at a glance 2016, OECD)	1,5 (2014)	2,5 (2014)	1,9
Pacientu skaits uz PVA praksi	1578	1500	1500

Veselības ministrija

Finanšu izlietojums (finansiālie rādītāji)

Snieguma rādītāji	Bāzes vērtība	ES vidējie rādītāji attiecīgajā gadā	Plānotā vērtība (2023)
Nozares budžeta apjoms kopā, % no valsts budžeta	9.85%	Dati nav pieejami	14,0%
Valsts budžets	820 490 920, EUR (2017), 60.4%	76% (tai sk. obl. apdrošin.)	1 648 229 876, EUR, 74%
Mājsaimniecību tiešie maksājumi	38.8 % (2014)	24% (2014)	26%
Brīvprātīgā apdrošināšana	5% (2014)	5% (2014)	5%
Izdevumi (valsts un privātie) veselībai uz iedzīvotāju (OECD)	686 (2015)	2 781 (2015)	1 214

* Prognoze – cik % no plānotā nozares budžeta pieauguma plānots novirzīt konkrētām funkcijām

Veselības ministrija

Finanšu izlietojums (finansieriālīe rādītāji)

Snieguma rādītāji	Bāzes vērtība	ES vidējie rādītāji attiecīgajā gadā	Plānotā vērtība (2023)
Veselības aprūpes budžeta sadalījums sadalījumā pa funkcijām (2014)			
Ambulatorā veselības aprūpe	35.52%	Dati nav pieejami	32.35% *
Stacionārā veselības aprūpe	32.43%	Dati nav pieejami	41.18% *
Ārstniecības riska fonda darbības nodrošināšana	0.24%	Dati nav pieejami	0.26% *
Medikamenti	18.42%	Dati nav pieejami	17.60%*
VM funkciju nodrošināšana (NMPD, NVD, VADC, SPKC, VI utt.)	9.59%	Dati nav pieejami	6.77%*
Medicīnas izglītība	3.32%	Dati nav pieejami	0.73% *
Starptautiskās saistības	0.48%	Dati nav pieejami	1.11% *
Ārstniecības personu darba samaksa (2016)			
Atalgojums: Ārstu vidējās darba samaksas tarifā koeficients pret tautsaimniecībā nodarbināto vidējo darba algu	0,95	Dati nav pieejami	2 (2021)
Māsu, vecmāšu, ārstu palīgu u.c. vidējā medicīnas personāla algas apmērs (% no ārstu darba algas)	63%	Dati nav pieejami	60% (2021)
Ārstniecības atbalsta personu algas apmērs (% no ārstu darba algas)	47%	Dati nav pieejami	40% (2021)

* Prognoze – cik % no plānotā nozares budžeta pieauguma plānots novirzīt konkrētām funkcijām

Veselības ministrija

Paldies par uzmanību!